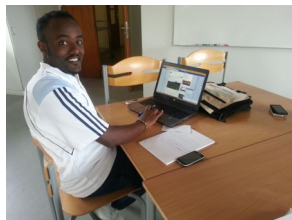

Eritreas uafhængighedsdag

Af Afwerki Yemane

Uafhængighedsdagen er en af de vigtigste feriedage i Eritrea. Det er den 24. maj.

Eritrea blev koloniseret af Italien i 1890. Under anden verdenskrig og indtil 1952 blev landet administreret af briterne. Derefter forenede Eritrea med Etiopien at have en løs føderal struktur under kejserligt styre i Etiopien. Selv om den eritreanske regering tog kontrol over udenrigsanliggender, forsvars-, finans- og transportsystemer, ønskede eritreerne fuldstændig uafhængighed. Dette førte til dannelsen af den eritreanske befrielsesbevægelse i 1958.

Den Eritreanske Befrielsesbevægelse bestod hovedsagelig af studerende, intellektuelle og fagfolk, som blev ledet af Hamid Idris Awate. Det blev dog opdaget og ødelagt af kejserlige myndigheder. Kejser

Haile Selassie annekterede ulovligt Eritrea i 1962 og den Eritreanske Liberation Front (EPLF) startede en væbnet kamp for uafhængighed. Den Eritreanske Krig for Uafhængighed fortsatte i 30 år. Den sluttede den 24. maj 1991, da det Eritreanske Folks Befrielsesfront blev tvunget ind i hovedstaden Asmara.

Eritreerne modtog formelt uafhængighed i 1991, men blev kun anerkendt af verden i 1993. I april 1993 blev der afholdt en folkeafstemning, hvor 1.102.410 eritreere stemte; 99,8% godkendte national uafhængighed og den 28. maj blev Eritrea 182. medlem af FN. Senere samme år valgte eritreerne deres første præsident, Isaias Afwerki, tidligere generalsekretær for EPLF

Diktatorens soldater marcherer i gaden

Hvad betyder Uafhængighedsdagen for mig?
Uafhængighed betyder for mig en frihed til at tale, frihed til at tage den

uddannelse du gerne vil have, frihed til at stemme på et politisk parti og frihed til hvad som helst. Uafhængighedsdagen er meget vigtig for mig fordi det eritreanske folk var koloniseret i 30 år. Folket havde mange problemer i deres liv, befolkningen blev arresterede eller dræbt af de etiopiske soldater, og kvinder blev voldtaget.

Hvorfor flytter det eritreiske folk fra deres land nu, når landet er uafhængigt og selvstændigt?
Fordi Eritrea har en diktator ved magten nu. Der er kun ét parti, ingen stemmeret, ingen ytringsfrihed og ubegrænset værnepligt.

Kursistbladet er skrevet for og af kursister på Sprogcentret på Campus Bornholm.

Derfor vil vi også gerne have input fra dig!

Har du indlæg, kan du sende dem til redaktionen på mail: kfp@cabh.dk

Bladet udkommer ca. 3 gange om året. Deadline for input til næste blad er: 1. december 2017

Her er redaktionen

Afwerki Yemane Sium

Kidane Nebi Gebre

Adresom Berhane Yihdego

Merhawi Seltene Tsehaye

Habtom W. Gebremariam

Rawan M. B. Abdullah

Kibrom M. Brhane

Senay Meharena Hagos

Yonas Major Halle

Moataz Aresha

Shiyar Mohammad Battal

Nesrin Kunbur Hamza

Robel Gebretatoyos

Gebremedhin Hadsh

Mohammed Y. M. Safa

Abbas Shehada

Ahmed Bakri Halabi

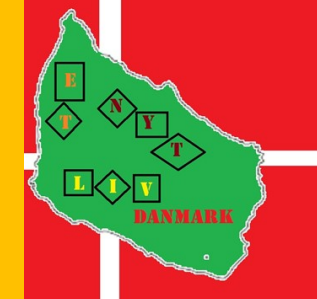
Waleed H. Wheibi

Ayman Wheibi

Nr. 3
juni 2017

ET NYT LIV

Translokation juni 2017

Den hårde kerne i redaktionen!

Kunst er mange ting!

I dette nummer af "Et Nyt Liv" har vi særligt fokus på design, kunst og kultur. Vi har bl.a. besøgt Claus Broe i Pedersker. Han producerer lædervarer. Vi har også været en tur til Folkemødet. Et Nyt Liv handler også om kulturarv, design, kunst, musik, madkultur, og meget mere.

God fornøjelse med læsningen!

Design, kunst, kultur, kulturarv, musik og meget mere...

Vores redaktion har haft særligt fokus på kunst, kultur, og kulturarv i arbejdet med kursistbladets 3. udgivelse. Vi håber, at I med interesse vil læse de mange forskellige artikler og interviews, og at I her på Sprogcentret eller på andre af campus' afdelinger vil læse interviewene og de øvrige artikler i undervisningen.

Af Abbas Shehada

Kursistblad

Kursistbladet er sprogcentrets blad skrevet af og for kursister. Redaktionen arbejder en gang om ugen på at skrive sprogcentrets kursistblad "Et nyt liv".

Kursistblad nummer 3 handler om forskellige emner bl.a. kunst, kultur og fakta om de lande vi kommer fra, vores liv før og nu og om situationen i vores hjemlan-

de.
Hvad får man ud at være en del af redaktionen?
Man kan blive super god til skrivning og man kan lære mange ting om kultur i for-

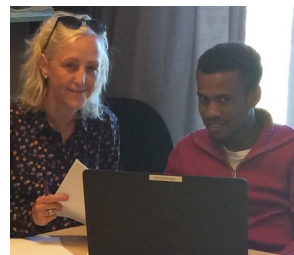
skellige lande.
Redaktionsmøder
Vi holder redaktionsmøder og vi arbejder på computer for at skrive nogle artikler, interviews og søge viden. Vi udgiver kursistbladet ca. tre gange om året og hver gang bladet udkommer holder vi en lille event.

Man kan sige, vi skriver om alle de ting, vi har lært på sprogskolen.

Vi er mange forskellige kursister der skriver kursistbladet og nogle gange interviewer vi andre kursister på sprogskolen

Hvorfor har vi lavet kursistbladet?

Fordi man kan lære mange ting om Danmark og forskellige lande. Jeg synes det er spændende fordi vi vil vise vores kultur, seværdigheder og fortæller om egne oplevelser. Jeg håber "Et nyt liv" også er spændende at læse for jer!

Hvad er kulturarv?

Af Janice Kinnear og Kristine Pedersen

Hvad er kulturarv?

Kulturarv er mange ting:

Kulturarv er gamle bygninger, ruiner, byer, oldtidsminder, landskaber, og arkæologiske fund.

Kulturarv er gamle redskaber, genstande, breve og fotografier.

Kulturarv er gamle sange, musik, litteratur, og ord-

sprog.

Kulturarv er gamle traditioner og skikke.

Kulturarv er alt det fortiden har efterladt til mennesket, indtil i dag.

Kulturarv er alt det der kan hjælpe os til at forstå hvem vi er, hvor vi kommer fra og hvor vi er på vej hen.

Kulturarv er alt det der kan hjælpe os til at fortælle om og forstå vores identitet og selvopfattelse.

Her på redaktionen har vi talt meget om kulturarv og identitet. Som indvandrer eller flygtning har man en helt særlig kulturarv, alt efter hvor man kommer fra og det liv man har levet.

Det er vigtigt, at man husker sit hjemlands historie, samtidig med at man lærer historien, traditionerne og skikke i det land man flytter til.

Vi håber på at artiklerne i denne udgave af et nyt liv er med til at minde jer om jeres egen historie/kulturarv og

også give jer lyst til at lære mere om Danmarks historie, kultur og traditioner.

Du kan søge mere viden om den danske kulturarv her:

<http://>

Mødet med en landsholdsspiller

Af Moataz Aresha og Shiyar M. Battal

En tidligere syrisk landsholdsspiller er nu på Bornholm! Redaktionen har mødt ham:

Vil du godt præsentere dig selv?

Jeg hedder Zaid Hajouz, jeg er 28 år. Jeg kommer fra Syrien og jeg boede i Latakia.

Jeg har studiet økonomi i 2 år, men jeg blev aldrig færdig med det.

Hvilket job havde du i Syrien?

Da jeg var barn og ung arbejdede jeg som fodboldspiller for det syriske landshold for ungdom, derudover arbejdede jeg da jeg var 19 for Jableh fodboldklub i 4 år.

Hvorfor begyndte du at interessere dig for at spille fodbold?

Min far kunne godt lide at spille fodbold og han motiverede mig til at spille for en klub.

Hvornår begyndte du at spille fodbold for første gang?

Jeg begyndte at spille fodbold, da jeg var 5/6 år gammel med mine venner i gaden, senere begyndte jeg at spille fodbold for landsholdet i Syrien.

Hvornår spillede du din første kamp for Jableh klub?

Da jeg var 19 år, spillede jeg den første kamp og den var imod Al-Ethad klub, resultatet var uafgjort.

Hvordan var dit indtryk, da du spillede din første kamp?

Jeg var lidt nervøs og jeg var bange for at jeg ikke kunne spille godt. Uheldigvis var vejret dårligt og regnvej.

Hvorfor forlod du det syriske landshold?

Det fordi jeg var så ung og jeg boede i Latakia og jeg skulle rejse til Damaskus i mange timer, ydermere var jeg en lukket person.

Hvorfor forlod du Jableh Klub?

På grund af krigen.

Hvor længe har du været i Danmark?

Jeg har været i Danmark i 4 måneder.

Hvor bor du?

Jeg bor på Bornholm i Aakirkeby i en midlertidig bolig og jeg håber at jeg kan flytte til Rønne snart.

Hvad laver du så på Bornholm?

Jeg går på sprogscole, og jeg spiller fodbold for Viking Klub i Rønne og jeg har spillet en kamp for klubben imod Nyker Klub.

Vil du fortæller os noget om kampen?

Ja, først var jeg heldigvis ikke bange og nervøs. Under kampen gjorde jeg mit bedste og jeg scorede et mål og vi vandt kampen og til sidst blev jeg kåret som "man of the match"

Hvad er din fremtidsdrøm?

Jeg håber, at jeg kan spille for FC København.

God sommer til jer alle

Af Ann-Christina Melskens

Kære kursister, kære alle sammen.

Jeg vil skrive en lille sommerhilsen til jer, for jeg flytter til København i ½ år, og I kommer derfor ikke til at se mig her på skolen efter sommeren - kun når jeg kommer på besøg, for jeg beholder naturligvis mit hus her på Bornholm, og vil meget ofte komme hjem :-)

Jeg kommer til at savne jer, og vil gerne sige jer tak for alle de gode oplevelser, jeg har haft sammen med jer. Det har været en stor glæde og gave for mig, at få lov til at lære jer alle sammen at kende, og hjælpe jer på vej med det svære danske sprog.

I har også lært mig meget, og jeg vil altid være taknemmelig for tiden sammen med jer. Jeg vil tænke på jer med stor kærlighed og ønsker jer alle

sammen alt det bedste i livet og en god og tryk fremtid.

Jeg glæder mig til at se jer alle igen i frisk vigør i det bornholmske samfund.

Mange af jer kender min lille Jonathan, og vi vil derfor begge to - Jonathan og jeg - sende jer de varmeste sommerhilsener.

**Kærlig hilsen
Christina**

Tak for alle de gode timer med jer alle sammen og tak for dette fine tøj til Jonathan og mig :-)

Og denne lille tekst af forfatteren Kübler-Ross er til alle jer flygtninge, for jeg tænker på jer, hver gang jeg læser den:

Det svære danske sprog

Af Rawan M.B. Abdullah

Det danske sprog er i sandhed svært! Jeg faldt over denne lille tekst:

Vi starter med LÅS, der i flertal er LÅSE, men flertal af GÅS er GÆS - ikke GÅSE. Vi taler om FOD - er der flere, siger vi FØDDER, men skønt vi siger FLOD, vi aldrig siger FLØDDER. Er der EN, hedder det DEN, er der TO, siger vi DISSE.

At flertal af MAND er MÆND - ikke MÆNDER er svært at forstå, når en TAND bliver til

TÆNDER.

Og skønt et flertal af AND som bekendt hedder ÆNDER, så hører man aldrig, at SPAND bliver til SPÆNDER.

En anden mærkværdighed her til lands i tredje person det er HAN, HAM og HANS. Er det så sund logik - ja, derom spørger jeg kun at man ikke om damer siger HUN, HUM og HUNS?

At SYNGE i datid på dansk er SANG, men GYNGE imperfektum er ikke GANG.

Og hvem kan forstå, hvorfor SPRINGE er SPRANG, når BRINGE ikke i datid er BRANG? Korrekt hedder datid af BRINGE jo BRAGTE, hvor er så logikken, når man siger BAGTE på basis af infinitiven AT BAGE?

Et andet eksempel: det hedder AT TAGE. Det bøjes i datid ved, at man siger TOG. ... Skulle BAGE så ikke give BOG? Når BRINGE er BRAGTE, skulle BAGTE være BINGE, men så måtte RAGTE være datid af RINGE dog RAGTE

det findes på dansk faktisk ikke, derfor må vi hellere la' spørgsmålet LIGGE.

Kilde: <http://www.baby.dk/debat/4467pi1/ordet-er-frit/har-fundet-et-digt-om-det-danske-sprog-0.aspx>

Kulturarv - Et slot i Aleppo

Af Abbas Shehada

Aleppo er den næststørste by i Syrien. Befolkningen i byen i Aleppo er ca. 5,000,000..

Slottet

Slottet i Aleppo er en af de dejligste steder på Jorden. Slottet ligger i centrum af Aleppo.

Slottet er et af de ældste og største i hele verden. Der er en voldgrav omkring slottet.

Slottet stammer fra det tredje årtusinde før Jesu fødsel; det betyder at slottet er mindst 4000 år gammelt.

I middelalderen var der en arabisk konge, der boede på slottet i mange år, han holdt stand mod de kristne korsridere.

Det er et historisk interessant sted.

Mange besøgende

Hver år er der ca. 350,000 turister, som besøger slottet. Det er et meget berømt og vidunderligt slot.

Det er også meget smukt at se på. Jeg har været der mange gange.

Slottet eksisterer endnu, men det er svært at besøge pga. krigen i Syrien. Slottet er på UNESCO's liste over verdens kulturarv.

Jeg ønsker må at Gud beskytte slottet og Syrien!!!

Slottet ligger i midten af Aleppos gamle bydel.

Madkultur: Kage i Danmark og Eritrea

Af Gebremedhin Hadush

Sødbrød fra Eritrea

Danske kager og eritreiske kager er lidt forskellige. Jeg er ikke helt sikker på det, fordi jeg laver ikke

selv kager, men jeg tror danskerne bruger meget sukker og i Eritrea bruger vi ikke så meget sukker.

Jeg laver ikke selv kager, men jeg kan godt lide kage.

Da jeg kom til Danmark, kendte jeg ikke dansk kage. Nu kender jeg mange slags danske kager. Fx kannelsnegle,

croissant, wienerstang og spandauer

Min yndlingskage fra Eritrea er sødbrød
Ingredienser:

250 cl lunken mælk
25 gram frisk gær
1 teske kommen
50 gram sukker
1 teske salt
100 gr. margarine eller smør
500 gr. mel

Kulturarv - Palmyra, det ødelagte oldtidstempel

Af Mohammed Safa

Syrisk kulturarv er i fare for at gå tabt

Palmyra (Latin: Palmyra) er et gammelt Kongerige, og en oldtidsby, der ligger 215 km nord-øst for byen Damaskus og 150 km i den syd-vestlige del af El-furat floden og 160 kilometer øst for Homs.

Her midt i Saharas ørken finder man den 2000 år gamle oldtidsby ("ørkenbruden"), som er på Unescos verdensarvsliste.

Oldtidsbyen Palmyra

Palmyra er det ældste navn på byen og har optrådt i de babylonske manuskripter fundet i Kongeriget Mary.

Palmyra byder på dejlige monumenter, der viser oldtidsbyens storhed. Ruinerne er spredt over et stort område, der i fortiden bestod af udvidede gader omgivet af jernporte, templer, teatre, søjler, boliger, paladser, reservoirer, kirkegårde og historiske slotte.

Gravskulpturerne fra Palmyra udgør den største samling af portrætter, altså afbildning af personer, som findes uden for Rom.

Verdens vidunder

Oldtidsbyen Palmyra betyder meget i forhold til den arabiske og muslimske kulturarv og er med til at minde syrerne om, hvor de kommer fra.

Desuden er Palmyra er et af verdens vidundere, ligesom pyramiderne i Egypten og Stonehenge i Storbritannien. Verdens vidundere som inspirerer alle verdensborgere i dag.

Translokation 2017

Af Kristine Pedersen

En translokation med alt hvad der sig hør og bør; tale af uddannelseslederen, sange og frem for alt masser af glade dimittender. Dette år et stort antal: 31 kursister fra 10 forskellige lande! **TILLYKKE!**

Mandelaer

af Joan Levine

I hverdagsdansk prøver vi på forskellig måder at supplere den daglige undervisning i dansk med andre aktiviteter, som kan variere og understøtte læringen.

Et godt eksempel på dette er vores arbejde med mandelaer, islamiske skabeloner som

oprindeligt stammer fra fem forskellige områder i Pakistan.

På billederne kan I se nærmere, hvad en mandelaer er.

Det er i ikke helt nemt at lave dem ordentligt. Det går bedst med samarbejde og godt humør.

Og mens vi laver dem, prøver vi, så godt vi kan, at

bruge de danske ord, udtryk og vendinger, som passer til de mønstre, farver og former, vi arbejder med, og de materialer og hjælpemidler, vi bruger. Somme tider bliver vi så ivrige, at vi helt glemmer, at vi faktisk snakker dansk med hinanden!

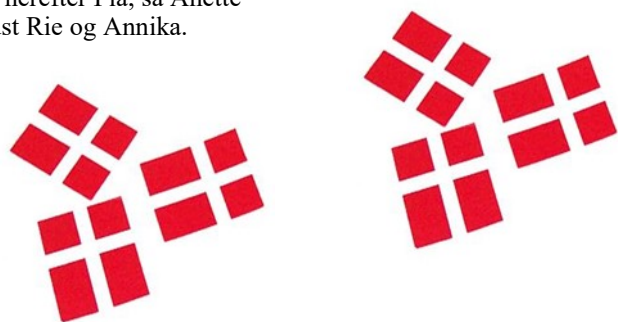
Translokation 2017

Af Rie Lundberg

Hassan Alsafde stillede sig modigt op foran hele forsamlingen, da han også mente, at Sprogskolen og de undervisere, han havde haft, skulle have nogle fine, danske ord med på vejen; Han forklarede, at han havde haft fem undervisere i sin tid på Sprogcenteret. Først havde han Gertrud, herefter Pia, så Anette og til sidst Rie og Annika.

Han takkede og roste både undervisere og Sprogcenteret mange gange for at have lært ham dansk og for at hjælpe ham frem i mod denne dag, hvor han er færdig med sin Danskuddannelse. Hassan modtog selvfølgelig mange klapsalver for denne hjertelige gestus.

Museum for Palmyra

Af Mohammed Safa

En rigdom af viden

Museum for Palmyra, byder på monumenter fra den gamle by, statuer, manuskripter, indskrifter og arkæologiske levn. Man kan også lære om de folkelige traditioner, der repræsenterer arv af Badia (en oase) og livet for indbyggerne i Palmyra.

Den årlige festival

Der er også en årlig festival for turister, med forskellige

interaktive aktiviteter og mange syriske kunstnere, arabere og kunstnergrupper,

deltager med forestillinger og konkurrencer om arv og folkløse.

"Palmyra er central i den arabiske og muslimske selvforståelse og identitet, og det er et af de få steder i verden, hvor fortiden får lov til at leve videre i nutiden og minde os alle sammen om, hvor vi kommer fra."

Jeanette Varberg

"Deres utilgivelige destructioner vil kun skærpe opmærksomheden om den kulturarv, der går tabt. For at sprænge Syriens kulturarv væk virker dobbelt. Det, der forsvinder, vil blive husket."

Jeanette Varberg

Et uerstatteligt tab

I dag er der desværre en stor del af ruinen, der er blevet ødelagt under krigen i Syrien.

Templets hovedbygning samt en søjlerække i dets umiddelbare nærhed er ødelagt, viser satellitbilleder.

I 1995 besøgte jeg Palmyra. Det var en fantastisk og spændende oplevelse, som jeg aldrig vil glemme.

Jeg meget ked af hvad der sker i mit hjemland. Krigen i Syrien ødelægger ikke kun liv, men også vores kulturarv og det er uerstatteligt.

Vi kan genopbygge meget i Syrien, men vi kan desværre ikke genopbygge vores kulturarv.

Kilde:

Jeanette Varberg: Arkæolog og forfatter, vinder af Rosenkjærprisen 2014, arbejder som museumsinspektør ved Moesgaard Museum og skriver analyser til [dr.dk/historie](https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/analyse-syrerne-faar-skaaret-deres-folkesjael-over).

Turen til Claus Broe og Møbelfabrikken

Af Shiyar M. Battal

Claus Broe og Co. Lædermageren

Mandag den. 13. marts, mødtes v på sprogskolen og kørte derfra i bussen. Vi var omkring 20 kursister og to lærere. Først tog vi bussen til virksomheden Broe Co. Claus Broe er lædermager, og har en butik, hvor han sælger lædervarer. Fx bælte, tasker og nøglering.

Han var meget sød ved os og svarede på alle vores spørgsmål.

Vi fik meget at vide om virksomheden og så mange forskellige maskiner, som han bruger.

Jeg købte en nøglering .

Butikken ligger tæt på Aakirkeby.

Da vi ankom kl.10 om formiddagen, forlod vi bussen og delte os til to grupper, fordi det ikke var så meget plads i butikken.

I butikken mødte vi Claus, som ejer virksomheden og vi havde mange spørgsmål til ham..

Møbelfabrikken

Bagefter kørte vi til Nexø og besøgte Møbelfabrikken. Vi fik en rundvisning af en kvinde. Det er forskellige virksomheder i møbelfabrikken: fx en hostel, værksteder, og keramik værksteder.

Hostellet er meget billigt. Der er også mange forskellige lokaler til leje.

Vi lærte meget om kultur og virksomheder på Bornholm under vores tur.

Det var en meget hyggelig og spændende tur og vi var meget

Glad for det

Translokation: December 2016

Af Andreea Secuiano

Min sidste dag på sprogcentret

Jeg har været kursist på sprogskolen igennem de sidste 3 år. Gennem de 3 år er jeg stille og roligt begyndt at snakke og forstå dansk, Gennem de 3 år har jeg mødt mange søde menne-

sker, som havde det samme mål som mig: at lære dansk. Alle de lærer og kollegaer jeg har haft, har været en del af mit liv, jeg har set dem oftere end jeg har set min egen familie.

Den. 21. december 2016. Så kom translokation og tiden at sige farvel til min sprogskole familie. Det var min sidste dag på sprogskole

og følelsesmæssigt var det været tungt, det har ikke været nemt.

”Jeg tror virkelig, at Bornholm har en af de bedste sprogskoler i Danmark.”

Som en familie

Selvom det har var en hård dag, var den også smuk. Først bød Cathie velkommen, derefter sang vi 'At lære er at ville'. Imens jeg hørte Cathies tale og da jeg skule hente mit eksamsbevis fra mine lærere, havde jeg tårer i mine øjne.

Vi sang en sidste sang og det blev afsluttet med spisning og hygge. Man kunne virkelig mærke og se at vores lærer havde tænkt på rigtig

mange detaljer for at lave vores sidste dag så skøn som muligt.

Jeg tror virkelig at Bornholm har en af de bedste sprogskoler i Danmark. Jeg føler mig meget heldig, fordi jeg har mødt og haft nogle af de sødeste lærer. De har store hjerter og jeg vil altid være taknemlig for deres hjælp og tålmodighed. På en eller anden måde har mine

lærere været en del af min familie

her i Danmark, jeg har set dem næsten hver uge i 3 år og jeg vil savne dem.

Musik i Danmark

**"I Danmark er jeg født
Der har jeg hjemme
Der har jeg rod, og
Derfra min verden går
Men jeg tøver år efter år
Kan ikke se hele den vide
verden, hvor jeg skal blive
gammel, slå mig ned og byg'
min bonde-
gård..."**

H.C. Andersen
skrev "I

Natasja Saad *Danmark er jeg
født" i 1850*

Af Ayman Al Whebi

Natasja Saad

Natasja Saad, bedre kendt som Little T eller bare Natasja, var en dansk rapper, sanger og sangskriver. Hun blev født i København i 1974.

Allerede som 13-årig begyndte hun sin karriere som sanger. Hun elskede også heste og var en dygtig jockey. Natasja døde i en bilulykke på Jamaica i 2007.

"I Danmark er jeg født", er et dansk rap-album, lavet af den afdøde sangerinde Natasja Saad. Efter hendes død fik albummet stor opmærksomhed og solgte 30000 eksemplarer på seks uger.

Jeg kan godt lide Natasjas sange, fordi hun synger rap.

Teksterne, kan jeg også godt lide, fordi de ikke er så svære at forstå.

Sangene har en god rytme og man bliver i godt humør, når man lytter til dem.

Musik i Danmark

"Lille store verden, hvordan skal det dog gå kaos krig og uvenskab hvem har du at stole på lille store verden..."

"Lille Store Verden", 2015, fra Julekalenderen Juleønsket og Seebach albummet Verden Ka' Vente.

Af Ahmad Bakri Halabi

Rasmus Seebach

Rasmus Seebach er en dansk sanger og sangskriver, og producer. Han er født den 28. marts 1980 på Frederiksberg, Dk.

Hans far hed Tommy Seebach, og hans mor hedder Karen Sommer Seebach. Han har to søskende, og de hedder Nicola og Marie Seebach.

Kendte sange:

"Lille store verden", "Øde ø", "Natteravn", "Under stjernerne på himlen".

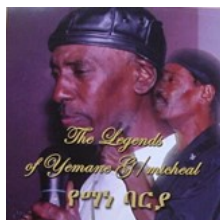
Da jeg var i Syrien, hørte jeg kun arabisk musik, men nu hører jeg også dansk musik.

Musik i Eritrea

Af Kibrom M. Brhane

Yemane Gebremichael er en berømt eritreisk sanger. Han er kendt som Yemane Barya. Han er født den 21. januar, 1949 i Asmara. Men hans forældre kom fra en lille by som hedder Tsorona.

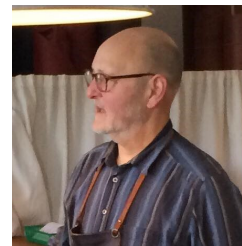

Han døde den 5. november 1997 i Asmara. Barya var sangskriver, komponist og sanger. Han var en af de berømte kunst tigrinsk (eritreisk sprog) sanger. Hans sange beskrev og gav information om den eritreiske krig for uafhængighed. Yemane Baryas sange var historier om kærligheden, rejse, indvandring og friheden.

En legende

Yemane Barya var en legende. Han var meget kendt for at være hjælpsom mod fattige mennesker, derfor har jeg valgt at skrive om ham. De fleste folk fra Eritrea snakker om at de stadig savner ham.

Design og kunsthåndværk på Bornholm: Lædermageren Claus Broe

**Hvorfor har du valgt at arbejde med læder?
Munir**

"Jeg startede med at arbejde med læder, helt tilbage i 1973. Der mødte jeg nogle gutter (drengene), som arbejdede med at lave håndsvede lædersko og der blev jeg fascineret af materialet. Den fascination har hængt ved siden. Fascinationen af at man kan lave så mange forskellige ting af få materialer og af noget som er så holdbart. Hvis man behandler det ordentligt kan læder holde i mange år.

Tænk at mennesket har arbejdet med læder og træ siden stenalderen.

Hvordan lærte du dit håndværk? Havde du en læremester? (Ahmad)

Det hele begyndte i 1973, hvor jeg blev inviteret på det værksted, hvor de lavede

håndsvede sko og det var min introduktion til håndværket. Jeg har ikke nogen formel uddannelse, jeg er det man kalder på dansk. autodidakt, dvs. selvlært.

Giver din forretning meget overskud? Tjener du mange penge som lædermager? Habtom

"Det ser fornuftigt ud. Man bliver ikke rig, men som man siger på dansk - mindre kan også gøre det!"

Laver du import og eksport af dine produkter? (Adresom)

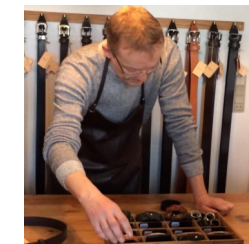
Jeg importerer læder/skind fra Sverige og Italien og jeg har eksporteret bæltet til en kunde i Japan, igennem de sidste 13 år. Vi sender også tasker til forskellige butikker i København.

Har du en forsikring? (Adresom)

"Jeg har haft en medarbejder i min butik siden oktober: Henrik. Når man har en medarbejder i Danmark, så skal man have en forsikring. Hvis Henrik får fingrene i klemme eller et eller andet, skal man have en forsikring.

Plus man skal også have en erhvervsforsikring mod indbrud eller brand"

Hvordan lærte du dit håndværk? Havde du en læremester? (Ahmad)

"Det begyndte i 1973, hvor jeg blev inviteret på et værksted, hvor de lavede håndsvede sko og det var min introduktion til håndværket. Jeg har ikke nogen formel uddannelse, jeg er det man kalder på dansk. Autodidakt, dvs. selvlært."

Hvilket dyr kommer skindnet/ læderet fra? Nesrin

"Læderet som jeg bruger kommer fra køer eller tyre."

Bruger du naturtråd på syning? Nesrin

"Vi bruger en voks eller hørtråd fra Irland til at sy spænde på bæltene."

Hvilke lande får du læder fra? (Mohammed)

Jeg importerer brun og sort læder fra Italien og 6 forskellige farver læder fra Sverige.

Har du bruge for praktikanter?

Vi har meget travlt lige nu og der er desværre kun plads til os to, så nej, jeg tager ikke i mod praktikanter i øjeblikket.

Læs mere om Claus Broes virksomhed her:
<https://broecompany.dk/about/>

Møbelfabrikken: Skywatch A/S

Af: Habtom Welderrufael og Senay Meharena

D.13 marts 2017 besøgte vi Møbelfabrikken i Nexø.

Vi fik en rundvisning af Bente Johansen, der er daglig leder på "fabrikken". Møbelfabrikken i Nexø var i 7 årtier en af Bornholms mange møbelfabriker, med gode arbejdspladser og en årlig produktion af 8000 møbler, som blev solgt i hele Europa.

Siden hen, i mere end ti år, har den erhvervsdrivende fond Møbelfabrikken været erhvervshus med visionen

om, at være Bornholms foretrukne sted for iværksæteri og kreativitet.

Nu er tiden kommet til blandt andet at få bæredygtighed og kreativ industri med på dagsordenen, mener man på stedet.

Skywatch

På vores rundvisning på fabrikken så vi mange forskellige virksomheder blandt andet en dronevirksomhed: Sky Watch a/s.

Desværre havde vi ikke mulighed for at komme indenfor i virksomheden, men vores Bente fortalte os om

hvad de laver.

Virksomheden har siden januar 2013 haft base på Møbelfabrikken, bestående af kontormiljø, værksted og produktionslokale.

De udvikler og sælger software til brug af fjernstyrede helikoptere, der filmer og tager fotos fra luften.

Vi synes det er interessant at vi har denne slags virksomheder på Bornholm.

Droner kan godt gøre vores daglige liv nemmere, man kan godt filme og tage fotos fra luften, man kan også

godt aflevere postpakker og pizza fra et sted til et andet sted. Desuden kan man godt bruge droner som overvågningsinstrument: landmænd kan bruge droner til at se efter deres planter. Droner er også et nyttigt værktøj for brandmænd.

Droner kan også bruges til negative ting fx, at aflevere hash, knive, pistoler osv. til fx fængsler.

WATA - et traditionelt eritreisk musikinstrument

Af Kidane Nebi

WATA

Wata er et eritreisk musikinstrument. Det er et meget berømt, traditionelt instrument fra gamle dage. Det er et af de bedste instrumenter i hele Eritrea. Wata er lavet af træ, hud fra døde okser og hestehår.

Kun en streng

Wata er en del af strengeinstrumentfamilien. Instrumentet har kun en streng og man spiller den med at gnide en bue lavet af hestehår på strengen.

Jeg synes, det er et vigtigt instrument, fordi det er stadig populært at spille på det i dag i Eritrea. F.eks. til fester, bryllupper og i kirken.

Jeg kan ikke selv spille, men jeg kender mange som kan. Wata har en sjov lyd, lidt ligesom violinen.

Jeg kan godt lide at lytte det.

Musik fra Syrien - Sabah Fakhri

Af Ahmad Bakri Halabi

Sabah Fakhri er en berømt syrisk sanger, han synger klassisk. Han er født den 2. maj 1933 i Aleppo, Syrien. I dag er han en gammel mand på 83 år. Han har en søn: Anas Abu Quas.

"Mouchehate sange"

Sabah er kendt for at synges mouchehate sange, en slags klas-

"Koll Lil Maliha", "Skabe Ye dmouh el ein", "Ya mal el cham er 3 af hans mest kendte sange.

Jeg kan godt lide den slags musik han synger, fordi jeg bliver glad når jeg hører det.

Pladesselskaber: Hollywood music center, Asl, royal music, MLP.

Hvad betyder musik for dig?

Adresom
Musik har en stor betydning i mit liv. Når jeg hører musik får jeg motivation. Musik giver mig magt og energi.

Mohammad
Musik betyder meget for mig. Jeg hører musik hver dag. Om aftenen er det "slow musik". I mit hjemland har vi en speciel musik og sang, der hedder Kodod og Mowashatat. Det er meget smuk musik.

Yonas
Når jeg er alene kan jeg godt lide at høre musik.

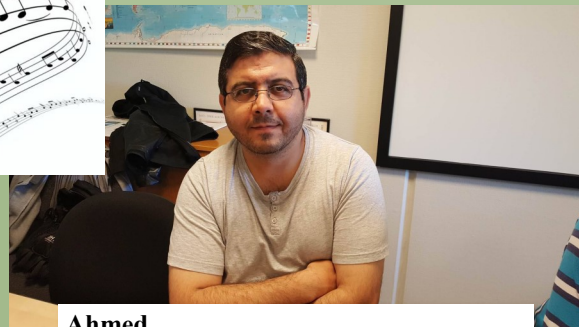
Kidane
Musik betyder meget for mig. Musik giver god energi, når jeg er trist! Musik giver mig gode minder om hvad jeg lavede i min ungdom!

Waleed
Jeg bliver glad, når jeg lytter til musik sammen med mine venner.

Moataz
Musik er en inspirationskilde for mig.

Abbas
Hvis jeg er trist, kan jeg godt lide at høre musik. Når jeg arbejder eller skal være kreativ hører jeg musik. Hvis jeg har problemer med noget, hører jeg trist musik

Ahmed
Musik betyder at jeg slapper af. Jeg hører musik når jeg er glad eller går tur med mine venner. Nogle gange hører jeg musik efter aftensmaden.

Foredrag på folkemødet

Af Kidane Nebi

"At mine forældre blev skilt betyder, at jeg behøver at finde løsninger på, hvordan jeg lever mit liv, også når jeg bliver far og stifter familie."

Dialog mod vold er et landsdækkende behandlingstilbud til voldsramte familier. De hjælper med at bryde voldsmønstret og finde nye måder at håndtere konflikter på.

Jeg deltog i det møde. Det var meget spændende at høre, hvordan man løser problemer med vold i familier. Jeg så en film, der handler om at voldsmønstret i en familie. Manden slår til sin kone, og hans barn er bange og ked af det. Han laver ikke sine lektier, og oplever mange negative ting, og han har ikke lyst til at lære nye ting og positive ting.

Jeg var interesseret i at deltage i det møde, fordi da jeg var 12 år, blev min far og min mor skilt, men der var ikke vold,

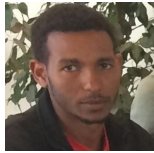

som jeg så på den film på folkemødet. Skilsmissen har haft stor indflydelse på mit liv. At mine forældre blev skilt betyder, at jeg behøver at finde løsninger på, hvordan jeg lever mit liv, også når jeg bliver far og stifter familie.

Folkemødet 2017

Af Gebremedhin Hadush

Frivillig i Ø-teltet

Jeg arbejdede som frivillig til folkemødet i Allinge.

Mit job var at hænge tal på teltene og som køkkenhjælper i teltet, hvor de lavede mad.

I ø madteltet lavede vi jomfruummer. Jeg hjalp kokken med at grille dem og med at vaske bagepladerne. Alle sagde jomfruummerne smagte rigtig godt.

Jeg mødte rigtig mange mennesker til folkemødet, og jeg fik snakket lidt med dem, men jeg havde lidt problemer i ø mad teltet, fordi nogle gange snakkede de lidt for hurtigt og jeg kunne ikke følge med. Jeg fortalte dem de skulle snakke langsomt, og så kunne jeg godt følge med.

Jeg arbejdede som frivillig fordi jeg kan godt lide at hjælpe mennesker. Der var også mange frivillige fra forskellige lande. De kom fra Eritrea, Syrien og selvfølgelig også fra Danmark.

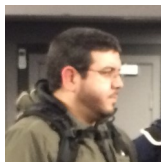
Det var meget spændende og hyggeligt at være til folkemødet som frivillig.

”Det var meget spændende og hyggeligt at være til folkemødet som frivillig”

Frivilligt arbejde

Af Ahmad Halabi

Frivillig: uddeling af Folkemødets daglig avis

Jeg arbejdede som frivillig til folkemødet, fordi jeg kan lide at hjælpe alle mennesker, og jeg er hjælpsom i hverdagen.

Det gør mig ansvarlig og ambitiøs.

Det var meget dejligt at være til Folkemødet, fordi man som frivillig arbejdskraft er sammen med en god gruppe, og man møder og snakker med mange mennesker.

Jeg fik mange reaktioner fra mennesker, da jeg delte avisen ud.

Fx: Jeg så mange lykkelige og glade mennesker, og de var også glade og sjove, når de talte med mig.

Hvad er dit indtryk af de danske politikere i forhold til politikere i dit eget land?

Der er faktisk mange forskelle.

Fx: I Danmark kan man nemt snakke med politikere.

I Syrien er det svært at snakke med politikere.

Fx: I Danmark arbejder politikere for folket.

I Syrien arbejder politikere for regeringen.

Politik med plads til begejstring

Musik i Eritrea-med politiske undertoner

Af Robel Gebretatios

Abraham Afwerki

Afwerki er født i 1966 i Asmara Eritrea.

Nationalisme som tema

Afwerki og hans familie flygtede fra kampene og levede som flygtning i Sudan. Han var interesseret i musik fra en tidlig alder, optaget af harmonika.

Han begyndte at skrive sine egne sange og musik om krigen, der udfører dem fra 1979 og frem.

Afwerki flyttede til Italien, hvor han lærte at spille klaver og fortsatte med at skrive sange i temaet for eritreas nationalisme.

Efter flere år flyttede han til USA, hvor han studerede til en bachelorgrad med Udmærkelse. Abrahams første

udgiveles Wegahta (solopgang) blev udgivet i 1991. Hans sang "ab zelena alina" (uanset hvor vi er) blev meget populær i Eritrea i sin endelige version med titlen samai ("sky i tigrina"), en sang fra albummet semay iyu deretey (himlen er Min grænse) er blevet en af de populære sange i eritrea .

Druknedød

I 2006, druknede Afwerki i den røde hav nær Massawa. Han udgav følgende albums i Eritrea

- . 1991 wegahta (solopgang)
- . 1994 tesfa iya snqey (håb er min forsyning kærlighed)
- . 1998 ms tir fqri (himmelig kærlighed)
- . 2000 hadera (løfte)
- . 2006 semai (himmel)

Madkultur - vi elsker kager!

Nesrin

Hvilke slags kager/ desserter laver eller spiser du?

Jeg laver brownies jeg bager selv. Jeg synes det smager rigtig dejligt. Min mand kan lide mine kager.

Kendte du danske kager/ desserter, inden du kom til Danmark?

Nej, det gjorde jeg ikke, men jeg kan godt lide at spise roulader og pandekager.

Hvad er forskellen på kager/ desserter i Danmark og dit hjemland?

Original kager. Det er det samme, men i Danmark det har mange forskellige slags kager.

Shiyar

Hvilke slags kager/ desserter laver eller spiser du?

Jeg kan lide mange slags kager. Jeg laver ikke kager, men jeg spiser dem. Min kone bager kager.

Kendte du danske kager/ desserter, inden du kom til Danmark?

Nej, det gjorde jeg ikke, men jeg kan lide at spise wienerbrød og kanelnegle.

Hvad er forskellen på kager/ desserter i Danmark og dit hjemland?

Forskellen er i mit hjemland, bruger man meget sukker i kagerne.

Robel

Hvilke slags kager/ desserter laver eller spiser du?

Jeg kan ikke lave kager, men jeg kan bedst lide en kanelnegle og spandauer

Kendte du danske kager/ desserter, inden du kom til Danmark?

Nej, men nu jeg spise kanelnegle og spandauer

Hvad er forskellen på kager/ desserter i Danmark og dit hjemland?

Jeg er ikke sikker på det, fordi jeg laver ikke kager selv.

Ahmad

Hvilke slags kager/ desserter laver eller spiser du?

Jeg laver mange forskellige kager, fx: kager med kakao.

Kendte du danske kager/ desserter, inden du kom til Danmark?

Nej, men jeg kan lide at spise danske kager, efter jeg er flyttet hertil

Hvad er forskellen på kager/ desserter i Danmark og dit hjemland?

Jeg tror der er mange forskellige slags kager i mit hjemland, fordi vi har flere slags kager end i Danmark. Jeg kan godt lide forskellige slags kager fra Danmark: fx: kanelnegle og wienerbrød

Mohammad

Hvilke slags kager/ desserter laver eller spiser du?

Jeg kan ikke lave(kager, jeg spi-

ser kager fx ikke r her fordi du bruger modal verbum kan: kan lave). Kanelnegle.

Kendte du danske kager/ desserter, inden du kom til Danmark?

Nej, men nu kender jeg mange danske kager fx. æblekage, og æbleskiver.

Hvad er forskellen på kager/ desserter i Danmark og dit hjemland?

Der er ikke meget forskel mellem kager i Danmark og Syrien, fordi (kagerne) i Syrien stammer fra Europa, men de er alligevel lidt forskellige fra de danske kager, fordi de smager lidt anderledes.

Abbas

Hvilke slags kager/ desserter laver eller spiser du?

Jeg laver en slags kage som er speciel og særligt i Syrien. Den hedder "Søde fløde" den er lavet af fløde, mel, sukker og semulje og de er lækert.

Kendte du danske kager/ desserter, inden du kom til Danmark?

Nej, men jeg smagte den for første gang i Danmark og jeg synes de var lækre.

Hvad er forskellen på kager/ desserter i Danmark og dit hjemland?

Jeg synes der er meget forskelle fx hvordan man laver Kagerne og ingredienserne er også anderledes i mit hjemland. Vi laver mange slags forskellige kager